

Gemeente Raalte Beleidsregels Wet Taaleis Gemeente Raalte

Het college van de gemeente Raalte,

Gelet op het bepaalde in:

- Artikel 18b van de Participatiewet
- Titel 4.3. van de Algemene wet bestuursrecht
- Besluit taaltoets Participatiewet

overwegende dat het wenselijk is regels te stellen ten aanzien van de taaleis;

Besluit:

Vast te stellen de beleidsregels " Beleidsregels Wet Taaleis Participatiewet".

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, en de Algemene wet bestuursrecht.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
  - a. College: het college van burgemeester en wethouders;
  - b. Uitkering: verleende bijstand in het kader van de Participatiewet met inbegrip de bijstand voor levensonderhoud op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz);
  - c. Wet taaleis: de wet tot wijziging van de Wet werk en bijstand teneinde de eis tot beheersing van de Nederlandse taal toe te voegen aan die wet (Wet taaleis Participatiewet).
  - d. Referentieniveau: het fundamentele niveau (F-niveau) taal en rekenen volgens de richtlijnen van de Rijksoverheid.
  - e. Wet Educatie en Beroepsonderwijs: de wet van 9 juli 2014 tot wijziging van onder meer de Wet participatiebudget en de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake het invoeren van een specifieke uitkering educatie en het vervallen van de verplichte besteding van educatiemiddelen bij regionale educatie-instellingen.
  - f. Inburgering: de Wet inburgering.

Artikel 2. Aantonen kennis Nederlandse taal

1. Wanneer belanghebbende in de leerplichtige leeftijd (tussen 5 en 16 jaar) tenminste acht jaren in Nederland heeft gewoond kan ervan uitgegaan worden dat door belanghebbende gedurende acht jaar Nederlandstalig onderwijs is gevolgd.
2. Met rapporten of diploma's van erkende Nederlandse onderwijsinstellingen toont belanghebbende het volgen van Nederlandstalig onderwijs aan (zowel basis- als voortgezet/beroepsonderwijs). Dat kan ook particulier of Nederlandstalig onderwijs in het buitenland zijn. Voorbeelden staan in de toelichting bij dit artikel.
3. Een diploma inburgering of gelijkwaardig geldt als bewijs dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst en aan de taaleis voldoet. De betreffende documenten staan in de toelichting bij dit artikel.

Artikel 3. Taaltoets

De vorm van de taaltoets wordt gezamenlijk in de arbeidsmarktregio IJsselvechtstreek bepaald. Op lokaal niveau wordt de uitvoering met betrokken lokale partijen (formeel en informeel) besproken en afgestemd.

Artikel 4. Geen taaltoets

1. Wanneer vastgesteld kan worden dat elke vorm van verwijtbaarheid om aan de taaleis te voldoen ontbreekt. Zie hiervoor verder artikel 8.
2. Draaideurklanten:
  - a. als tijdens een vorige uitkeringsperiode al een toets is afgenomen en is vastgesteld dat belanghebbende de Nederlandse taal beheerst;
  - b. als tijdens een vorige uitkeringsperiode al een toets is afgenomen en is vastgesteld dat belanghebbende de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, maar ook is vastgesteld dat door in de persoon gelegen factoren belanghebbende niet in staat is om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F machtig te worden;
  - c. belanghebbenden die een uitkering hadden in een andere gemeente en in die gemeente al een toets hebben afgelegd. De toetsresultaten kunnen worden overgenomen, tenzij deze onvoldoende zekerheid bieden over de actuele taalvaardigheid;

- d. uit zijn aard kortdurende bijstand. Dat kan zich bijvoorbeeld voordoen bij op handen zijnde emigratie of bij een ongeneeslijke terminale ziekte.

Artikel 5. Kennisgeving en (geen) bereidverklaring

1. Belanghebbende ontvangt binnen acht weken na het afleggen van de taaltoets de kennisgeving met de uitslag van de taaltoets.
2. Is de uitkomst van de toets dat belanghebbende niet aan de taaleis voldoet, dan wordt de volgende procedure gevolgd:
  - a. belanghebbende krijgt een gesprek waarbij hij de uitslag van de taaltoets hoort. In het gesprek dient belanghebbende te verklaren bereid te zijn binnen een maand aan te vangen met het verwerven van de vaardigheden in de Nederlandse taal op referentieniveau 1F. Wanneer belanghebbende niet bereid is dan wordt de bijstand beoordeeld volgens de regels in artikel 18b van de Participatiewet
  - b. na deze verklaring wordt belanghebbende een taaltraject aangeboden.
  - c. wanneer belanghebbende akkoord gaat met het taaltraject tekent hij de trajectovereenkomst.
3. Wanneer betrokkene niet akkoord gaat met het taaltraject wordt de bijstand beoordeeld volgens de regels in artikel 18b van de Participatiewet.

Artikel 6. Aanbod taaltraject

Belanghebbende kan een taaltraject op maat aangeboden krijgen door de gemeente (formeel aanbod). Het taaltraject wordt uitgevoerd door de educatie-instelling die daarvoor gecontracteerd is in het kader van de wet educatie. Het college kan ook een informeel lokaal aanbod als meest passend aanmerken om de Nederlandse taal machtig te worden op het referentieniveau 1F.

Artikel 7. Het volgen van de voortgang van het taaltraject

1. In het trajectplan staat wat het startniveau van belanghebbende is, welk niveau haalbaar is en hoe lang belanghebbende nodig heeft om dit niveau te bereiken. Dit trajectplan is het uitgangspunt voor de beoordeling van de inspanningen van belanghebbende.
2. Vanuit de educatie-instelling ontvangt de gemeente de volgende voortgangsgegevens:
  - een maandelijks aanwezigheidsoverzicht van de voorgaande lesweken;
  - halfjaarlijkse voortgangsrapportages bij trajecten met een looptijd van meer dan 6 maanden;
  - een eindrapport na afloop van het traject.
3. Als uit de aanwezigheidsrapportages blijkt dat belanghebbende regelmatig afwezig is wordt er eerder met belanghebbende gesproken.
4. Na 6 en 12 maanden wordt belanghebbende opnieuw getoetst op basis van de taaltoets. Samen met de voortgangsrapportage wordt vastgesteld of belanghebbende voldoet aan de Wet taaleis (artikel 18b lid 10 en 11 Participatiewet).

Artikel 8. Schending medewerkingsverplichting

Als belanghebbende niet of onvoldoende meewerkt aan de taaltoets dan is er sprake van een schending van de medewerkingsplicht als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet en geldt het maatregelregime van artikel 18, tweede lid, van de Participatiewet.

Artikel 9. Het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid

Elke vorm van verwijtbaarheid ontbreekt als er:

- a. een ontheffing is in het kader van de Wet inburgering;
- b. sprake is van een gediagnosticeerd leerprobleem;
- c. diverse malen een taal cursus gevolgd is en vastgesteld is door de educatie-instelling dat belanghebbende door in de persoon gelegen factoren niet in staat is om de Nederlandse taal op referentieniveau 1F machtig te worden;
- d. sprake is van een ontheffing als bedoeld in artikel 9, tweede lid, van de Participatiewet;
- e. sprake is van ontheffing van de arbeidsverplichtingen in verband met duurzame volledige arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 9, vijfde lid, van de Participatiewet.

Artikel 10. Relatie met Wet inburgering

Wanneer belanghebbende begonnen is met een leertraject in het kader van de Wet inburgering, kan dit worden aangemerkt als 'voldoende inspanning' van de kant van belanghebbende, zoals bedoeld is in de Wet taaleis.

Artikel 11. Relatie met de Wet educatie

Wanneer belanghebbende voor de ingangsdatum van de Wet taaleis begonnen is met een taaltraject in het kader van de Wet educatie en dit traject loopt, dan kan dit aangemerkt worden als 'voldoende inspanning' van de kant van belanghebbende, zoals bedoeld is in de Wet taaleis.

Artikel 12. Gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

Inzake de onderwerpen die vallen onder de discretionaire bevoegdheid van het college, waarin deze beleidsregels niet voorzien, beslist het college.

Artikel 13. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking op de dag na bekendmaking onder gelijktijdige intrekking van de Beleidsregels Wet taaleis 2016.
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als "Beleidsregels Wet taaleis Participatiewet".

Aldus vast gesteld te
Raalte op 9 januari 2018,

*Burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte,
de secretaris
Karin Cornelissen
de burgemeester
Martijn Dadema*

Toelichting op de beleidsregels wet taaleis Participatiewet

Algemeen

De Wet taaleis is op 1 januari 2016 in werking getreden (Stb. 2015, 136 en 194). Het niet voldoende beheersen van de Nederlandse taal is nadrukkelijk géén uitsluitingsgrond of toegangsvoorwaarde voor bijstand. De taaleis is alleen van toepassing, als er recht op bijstand bestaat en heeft betrekking op alle bijstandsgerechtigden. De Wet taaleis legt een inspanningsverplichting op aan belanghebbende. Voldoende is, dat de belanghebbende zich inspant om de Nederlandse taal voldoende machtig te worden. Doel van die inspanningsverplichting is om de volgende vaardigheden in de Nederlandse taal op referentieniveau 1F te verwerven:

- a. Spreekvaardigheid;
- b. Luistervaardigheid;
- c. Gespreksvaardigheid;
- d. Schrijfvaardigheid;
- e. Leesvaardigheid.

Met de Wet taaleis heeft de gemeente de verplichting om van bijstandsgerechtigden te verlangen dat zij actief werken aan hun taalvaardigheid. Zonder Nederlands te begrijpen en te spreken is het immers veel moeilijker om aan het werk te komen en daarmee uit de bijstand te komen. Bovendien draagt kennis van de taal bij aan maatschappelijke participatie.

De Participatiewet kent een brede arbeids- en re-integratieverplichting. Gezien het belang van de beheersing van de Nederlandse taal voor arbeidsinschakeling is ervoor gekozen om de Participatiewet uit te breiden met een taaleis. In artikel 18b is de inlichtingenplicht uitgebreid met de verplichting om aan te tonen dat de aanvrager de Nederlandse taal beheerst.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsbepalingen

Dit artikel bevat de begripsbepalingen die op deze beleidsregels van toepassing zijn. Op grond van artikel 78f van de Participatiewet kan niet worden afgeweken van de regels in artikel 18b (taaleis). Dit betekent dat uitkeringsgerechtigden op grond van de Bbz 2004 ook onder de doelgroep vallen.

Artikel 2. Aantonen kennis Nederlandse taal

De belanghebbende moet over een document beschikken waaruit blijkt dat belanghebbende de Nederlandse taal voldoende beheerst. Deze plicht geldt voor iedere belanghebbende. De bewijslast rust op de belanghebbende.

Lid 1.

Wanneer betrokkene in de leerplichtige leeftijd (tussen 5 en 16 jaar) tenminste acht jaren in Nederland heeft gewoond kan ervan uitgegaan worden dat betrokkene gedurende acht jaar Nederlandstalig onderwijs is gevolgd. Dit hoeft niet verder bewezen te worden, omdat dat duidelijk is vanuit basisregistratie. De leerplichtwet was op dat moment van toepassing.

Lid 2.

Voorbeelden van particulier of Nederlandstalig onderwijs in het buitenland zijn:

- a. een Belgisch diploma met een voldoende voor het vak Nederlands cijferlijst (beide documenten voorzien van apostille);
- b. een Surinaams diploma met voldoende voor het vak Nederlands cijferlijst (beide documenten voorzien van apostille);
- c. een diploma van het Europees bacculaureaat van de Europese school, met Nederlands als 1e of 2e taal en een voldoende voor het vak Nederlands;
- d. een getuigschrift International bacculaureaat Middle Years Certificate, International General Certificate of Secondary Education of International Bacculaureaat met een voldoende voor het vak Nederlands.

Lid 3.

Naast het diploma inburgering zijn ook de volgende documenten gelijkwaardig aan het diploma inburgering:

- a. een diploma Staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT-2), programma I of II;
- b. een WIN-Certificaat, met bijbehorende verklaring van de school, met voldoende niveau voor onderdeel Maatschappij Oriëntatie (t/m 31 augustus 2001 85% of hoger, vanaf 1 september 2001 80% of hoger) en voldoende taalniveau op alle onderdelen (niveau A2);
- c. een Certificaat Inburgering Oudkomers met op alle taalonderdelen niveau A2;
- d. een document waaruit blijkt dat de Verkorte Vrijstellingstoets is afgelegd en behaald;
- e. een certificaat Naturalisatietoets (zoals dit luidde voor 1 april 2007). Hieruit moet blijken dat belanghebbende geslaagd is voor de volgende vijf onderdelen: kennis van staatsinrichting en maatschappij; spreek-, luister-, schrijf- en leesvaardigheid.

Bij een ander document kan bijvoorbeeld worden gedacht aan (deel)certificaten, het Curriculum Vitea en de Taalmeter 1F, waaruit blijkt dat men de Nederlandse taal op niveau 1F beheerst (taalcursussen). Uitgangspunt is dat door het combineren van verschillende documenten de beheersing van de Nederlandse taal op referentieniveau 1F voldoende kan worden aangetoond. Hierdoor wordt voorkomen dat de taaltoets overbodig wordt ingezet. Met lokale partijen, Taalpunt Raalte en ROC's, worden afspraken gemaakt over het proces, rollen en verantwoordelijkheden. Als een belanghebbende de betreffende documenten niet aanlevert, maar wel verwacht kan worden dat hij deze heeft is er sprake van een schending van de medewerkingsplicht op grond van artikel 17, tweede lid, van de Participatiewet.

Artikel 3. Taaltoets

Dit artikel geeft aan welke instelling de taaltoets uitvoert. In de arbeidsmarktregio IJsselvechtstreek wordt de uitvoering van de wet taaleis (inclusief de taaltoets) organisatorisch ingebed in de lokale aanpak laaggeletterden.

Artikel 4. Geen taaltoets

Bij de keuze om geen taaltoets af te nemen is sprake van maatwerk. De omstandigheden van belanghebbende en in de persoon gelegen factoren moeten worden meegewogen in dit besluit.

Artikel 5. Kennisgeving en (geen) bereidverklaring

Uitwerking van deze procedure is te vinden in de werkinstructie.

Artikel 6. Aanbod taaltraject

In de arbeidsmarktregio IJsselvechtstreek zijn de uitgangspunten voor het aanbod van taaltrajecten vastgelegd in het regioplan WEB. In het regioplan wordt een onderscheid gemaakt tussen formeel aanbod (ROC Landstede) en informeel aanbod (Taalpunt Raalte):

- a. Formeel taalaanbod wordt vooral ingezet indien dit noodzakelijk en/of effectief is i.v.m. een traject naar werk of het behouden van werk.
- b. Informeel taalaanbod wordt vooral ingezet ter bevordering van maatschappelijke participatie en in samenhang met andere levensgebieden. Dat wordt lokaal verder per regiogemeente uitgewerkt binnen de infrastructuur van taalpunten en lokale taalaanbieders (lokale klankbordgroepen). Het informele beschikbare aanbod heeft betrekking op een totaal lokaal aanbod (TK, 2014-2015, 33 975, nr. 7, p.13 en EK 2014-2015, 33 975, B, p. 8).

Artikel 7. Het volgen van de voortgang van het taaltraject

De, door de educatie-instelling, te leveren voortgangsrapportages zijn vastgelegd in contractafspraken tussen de educatie-instelling en de gemeente Raalte.

Artikel 8. Schending medewerkingsverplichting

Het kan voor komen dat belanghebbende geen of onvoldoende medewerking verleend aan de taaltoets. Dat wordt aangemerkt als een schending van de medewerkingsverplichting (art. 17 lid 2 PW). In voorkomende gevallen beoordeelt het college of de bijstand bij wijze van maatregel wordt verlaagd.

Artikel 9. Het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid

Het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid kan op meerdere plaatsen in het werkproces van toepassing zijn. Voorbeelden hiervan zijn bij het beoordelen van wel of geen taaltoets en gedurende het taaltraject. De genoemde vormen zijn niet limitatief.

Onder a

In het kader van de Wet inburgering kan DUO ontheffing geven van de inburgeringsplicht.

Deze ontheffing kan op 3 gronden gegeven worden:

1. Bij aantoonbaar geleverde inspanning:
  - belanghebbende heeft minimaal 600 uur een inburgerings- of alfabetiseringscursus gevolgd bij een school met het 'Blik op Werk' keurmerk, en
  - minimaal 4 maal examen gedaan en niet geslaagd, of
  - via een toets bij DUO is vastgesteld dat het Nederlands lezen en schrijven onvoldoende is om te kunnen inburgeren.
2. Bij aantoonbaar voldoende ingeburgerd
3. Bij een ontheffing om medische redenen. Dit is vastgesteld door een onafhankelijke arts.

De Centrale Raad van Beroep heeft op 16 augustus 2011 uitgesproken dat Turkse burgers en hun gezinsleden niet inburgeringsplichtig zijn. Voor naturalisatie is het inburgeringsexamen voor Turken een voorwaarde. In het kader van de Wet Taaleis geldt dat Turkse burgers niet anders worden behandeld dan Nederlanders en EU burgers. De Wet Taaleis beschrijft namelijk geen inburgeringseisen, maar eisen gericht op het verhogen van de kans van bijstandsgerechtigden om betaald werk te vinden. Turkse burgers dienen dus net als andere Nederlanders en EU-burgers te voldoen aan de Wet Taaleis.

Onder b

Een leerprobleem dat vastgelegd is in met een officiële verklaring van een onafhankelijke deskundige, zoals een dyslexie-verklaring.

Onder c

Belanghebbenden die in het verleden diverse malen een taal cursus hebben gevolgd, zonder direct aantoonbaar resultaat, kunnen bij de educatie-instelling een leerbaarheidstest doen. Als daaruit blijkt dat belanghebbende niet (meer) leerbaar is, is het redelijk om dit te zien als het ontbreken van elke vorm van verwijtbaarheid.

Onder d en e

Verder ontbreekt bij belanghebbenden waarvan, door een medisch of psychologisch advies, is vastgesteld dat zij (op dit moment) niet deel kunnen nemen aan activiteiten (ontheffing van de verplichtingen rondom arbeidsinschakeling) elke vorm van verwijtbaarheid.

Artikel 10. Relatie met Wet inburgering

Voor inburgeringsplichtigen op grond van de Wet inburgering geldt dat zij al een verplichting hebben om de Nederlandse taal machtig te worden. Op grond van de Wet inburgering heeft een inburgeraar 3 of 5 jaar de tijd om te voldoen aan het in die wet vereiste taalniveau (A2). Wanneer een belanghebbende begonnen is met een leertraject in het kader van de Wet inburgering, kan dit worden aangemerkt als 'voldoende inspanning' van de kant van de belanghebbende, zoals bedoeld is in de Wet Taaleis. De belanghebbende krijgt dus niet met twee verschillende trajecten te maken. Wel dient de gemeente te monitoren in welke mate voortgang wordt gemaakt met het inburgeringstraject. Desgevraagd moet belanghebbende het volgen van een dergelijk traject aantonen aan de hand van documenten. Dat geldt ook voor het meten van de voortgang. Laat belanghebbende na de betreffende documenten te overleggen, dan heeft dit nog geen gevolgen voor het recht op algemene bijstand. Gevolg is wel, dat bij het niet verstrekken van een bewijs dat men een inburgeringstraject volgt of voortgang maakt, er een verplichting ontstaat om een toets af te leggen in het kader van de Wet Taaleis.

Artikel 11. Relatie met de Wet educatie

Indien belanghebbenden een aanbod met als doel taalverhoging hebben aanvaard en dit nog volgt op de ingangsdatum van de Wet taaleis, is actief bezig met Nederlandse taalverhoging. Zij leveren daarmee 'voldoende inspanning'. Voor deze belanghebbenden gelden dezelfde regels voor de voortgang van het traject als voor belanghebbenden die een aanbod hebben vanuit de Wet taaleis.

Artikel 12. Gevallen waarin de beleidsregels niet voorzien

Het college besluit in gevallen waarin deze beleidsregels niet voorzien.

Artikel 13. Inwerkingtreding en citeertitel

Spreekt voor zich.